

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

Subsidie voor het creëren en in stand houden van leefgebieden voor (dier) soorten van internationaal belang, met als doel de biodiversiteit, waterkwaliteit en –kwantiteit in agrarisch gebied te verbeteren/vergroten.

- Effectief en efficiënt beheer • Leefgebiedenbenadering
- Collectieve aanpak • Gebiedsgericht

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

Per 1 januari 2016 is het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) ingevoerd.

De kern hiervan is een leefgebiedenbenadering voor (dier)soorten van internationaal belang op basis van een collectieve, gebiedsgerichte aanpak. Doelstelling van het ANLb is effectief en efficiënt agrarisch natuurbeheer (meer natuurwinst), een collectieve, gebiedsgerichte aanpak en –verantwoordelijkheid. De subsidie wordt mede gefinancierd door Europa. Dit stelt voorwaarden aan de uitvoering van het ANLb (EU-conforme uitvoering).

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer is een belangrijk instrument voor het realiseren van de (internationale) natuurdoelen, vanwege de bufferfunctie die agrarische gebieden vervullen rondom natuurgebieden. Het ANLb ondersteunt het beheer van natuurgebieden en verbindt de natuurgebieden met elkaar. Daarnaast zijn er veel soorten die hun leefgebied in het agrarisch gebied hebben. Via het ANLb worden de leefgebieden voor deze soorten in stand gehouden.

Leefgebiedenbenadering

Uitgangspunt van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer is een leefgebiedenbenadering: het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbaar beheer vraagt.

Doelsoorten zijn de diersoorten waarvoor Nederland op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn de internationale verplichting heeft om de “Staat van Instandhouding” van deze soorten te verbeteren of te behouden. Het gaat om broedvogels, amfibieën, vissen, vleermuizen, knaagdieren, marterachtigen en insecten. Er zijn in totaal 68 soorten benoemd, waaronder: de gele kwikstaart, kievit, grutto, blauwe kiekendief, houtduif, torenvalk, boomkikker, kamsalamander, tureluur, hazelmuis, bunzing, steenuil.

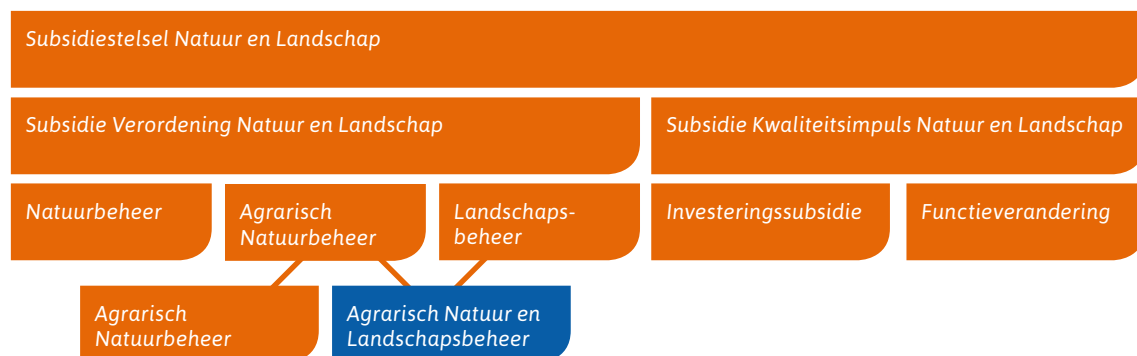
Subsidie voor het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer kan worden verleend voor 4 agrarische leefgebieden en voor de categorie water. De vier leefgebieden komen overeen met de agrarische natuurtypen van de Index Natuur en Landschap: open grasland, open akkerland, natte dooradering en droge dooradering.

De beheeractiviteiten die worden uitgevoerd in een agrarisch leefgebied hebben een functie, bijvoorbeeld het creëren van foerageergebieden, of het optimaliseren van voortplantingsmogelijkheden. Voor de categorie water gelden andere beheerfuncties, zoals waterberging of bufferzones.

Agrarisch natuurbeheer en het Subsidiestelsel Natuur en Landschap

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) is onderdeel van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Via het SNL verlenen de provincies subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen.

SNL Stelsel diagram

Subsidieproces Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

1. Internationale verplichtingen natuur & ambities

Vertrekpunt zijn de internationale verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn voor de instandhouding van soorten en habitattypen. Het Rijk vertaalt de internationale verplichting naar natuurdoelen en geeft daarbij aan welke soorten en habitattypen bescherming behoeven op nationaal niveau. In het ANLb is het primaire doel daarbij het voldoen aan een gunstige staat van instandhouding van soorten die (ook) in het agrarisch gebied leven.

2. Provincies vertalen natuurdoelen in provinciale Natuurbeheerplannen

De provincies zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de internationale natuurdoelen. Zij voeren het natuurbeleid uit en regisseren het gebiedsproces. De provincies zorgen ervoor dat de ambities en natuurdoelen van alle partijen in een gebied worden vastgelegd in het provinciale Natuurbeheerplan. Hierin staat welke doelsoorten waar beschermd moeten worden en welk beheer daarvoor ingezet kan worden.

3. Gecertificeerde collectieven stellen beheerstrategie op en doen Gebiedsaanvraag

Een agrarisch collectief is een samenwerkingsverband van agrariërs en grondgebruikers die agrarisch natuur- en landschapsbeheer uitvoeren in een bepaald gebied. Er zijn 40 collectieven in Nederland. Voor de ANLb-subsidie komen alleen agrarische collectieven met een SNL-certificaat in aanmerking. Het certificaat is een verklaring van de provincie waarmee een agrarisch collectief bepaalde kwaliteitseisen voor beheer, organisatie en administratie garandeert.

De collectieven stellen een beheerstrategie op waarin zij beschrijven hoe zij het in stand houden van soorten willen realiseren. Op basis hiervan kunnen de collectieven een subsidieaanvraag indienen bij de provincie.

De subsidieaanvraag wordt de gebiedsaanvraag genoemd. De aanvraag geldt voor een zesjarige subsidieperiode. In de gebiedsaanvraag laten agrarische collectieven zien welke prestaties zij op gebiedsniveau willen realiseren en hoe deze bijdragen aan het realiseren van de doelen uit het provinciale Natuurbeheerplan.

Tijdens de subsidieperiode geven de collectieven in het jaarlijks beheer aan waar zij welk beheer uitvoeren.

4. Provincies toetsen gebiedsaanvragen

De provincie toetst de gebiedsaanvragen vooraf op hun ecologische bijdrage aan de internationale natuurdoelen en andere doelen uit het Natuurbeheerplan.

De subsidieverlening (of beschikking) is de afspraak tussen een collectief en de provincie voor de uitvoering van het ANLb op basis van een gebiedsaanvraag. In de beschikking staat een bandbreedte per leefgebied – een minimaal en maximaal aantal hectares.

De subsidieontvanger vraagt in de zesjarige subsidieperiode jaarlijks uiterlijk per 15 mei uitbetaling aan voor de percelen (hectares) waarop zij beheer uitvoert volgens de subsidiebeschikking.

5. Collectieven voeren het beheer uit, RVO.nl en NVWA controleren

De collectieven voeren het beheer uit en toetsen via de schouw op uitvoering van het beheer volgens de beheerafspraken. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) toetst of voldaan wordt aan de subsidie-eisen van de provincie. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) voert veldcontroles uit op basis van een steekproef.

6. Monitoring

Er zijn twee monitoringssystemen om vast te stellen of de afgesproken natuurdoelen worden gehaald of dat de uitvoering bijgesteld moet worden. Eén voor beleidsmonitoring en één voor beheermonitoring.

De provincies zijn verantwoordelijk voor de beleidsmonitoring. Op landelijk en provinciaal niveau wordt met de beleidsmonitoring de ecologische effectiviteit van het agrarisch natuurbeheer gemeten. De ontwikkeling en verspreiding van dieren in gebieden waar agrarisch natuurbeheer wordt uitgevoerd wordt vergeleken met de gebieden waar dat niet gebeurt. Het gaat daarbij om een trendontwikkeling. Soortenorganisaties en vrijwilligers verzamelen een groot deel van de beleidsmonitoringsgegevens. De meetgegevens komen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Beheermonitoring wordt gedaan door de collectieven en is vooral bedoeld om meer inzicht te krijgen in de effecten van het beheer en de situering ervan. De bevindingen vormen de basis voor het bijstellen van het beheer tijdens het seizoen als dat nodig is.

7. Voortgangsrapportage en 'goed' gesprek tussen provincie en collectief

De collectieven dienen jaarlijks vóór 1 oktober een verantwoording in over het uitgevoerde beheer, de betaalverantwoording. Ook voeren provincie en collectief een verantwoordingsgesprek over het verloop van het huidige beheerjaar en de verwachtingen voor het volgende jaar. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt.

